

KISEBB KÖZLEMÉNYEK.

Alapítvány fácánkutatásokra. A New-yorki Állattani Társulatnak, az ottani állatkert fentartójának, egy magát meg nem nevező barátja fejedelmi alapítványt tett a fácánok tanulmányozására. 60.000 dollárt adományozott oly expedíció szervezésére, melynek célja a fácánok tanulmányozása volna őshazájukban és az ezekről irandó monográfia kiadására. Az expedíció előkészítése már folyamatban van és a kutatások végzésére a társulat megbizta állatkertje madártani osztályának vezetőjét, C. WILLIAM BEEBE-t. — Az állatkertnek ugyanaz a jóakarója még külön átadott 8000 dollárt az állatkertben végzendő kisebb építkezésekre. —i.

Lehetséges-e többágú őzagancsot előállítani? Ezzel a kérdéssel, azt hiszem, minden vadász egyformán van. Egy-egy pompás fejdísz akármelyik vadász látott, de nagy ritkán találkozik nyolczas vagy tizessel, mikor a hatos megszokott, rendes. Egy ilyen dízagancs sokkal ritkább őzeknél, mint egy szivet megdobogtató 18—20-as pompás szarvasagancs és nem csoda, ha a hidegvérű vadászt is átfutja a láz forrósága a mikor a sűrű erdő félhomályában megpillantja a kapitális nyolczast. Eldurran a lövés, amelynek visszhangja még el sem hangzott s a zsákmány mellett elcsodálkozva álló vadász konstatálja, hogy bizony csak hatos ez is. Szép ugyan, tökéletes díspéldány, de nem a várva-várt nyolczas, a milyent ugyan sok megöregedett vadász látott, de terítékre nem igen hozott.

Ma általános az a nézet, hogy a hatnál többágú agancs csak rendellenes példányoknál lehetséges. Ezzel szemben azonban azon nézetemnek óhajtok érvényt szerezni, hogy kellő módon, megfelelő tenyésztés, kereszte-

zés, óvás és kimélettel igenis felvihető az ágak száma 8—10—12-re, sőt talán még többre is.

Igaz ugyan, hogy ehhez nagy türelem kell, hiszen épen az agancsfelrakásban az őz a legszeszélyesebb, de ennek daczára nem lehetlenség annak elérése, a mint azt Wenckheim gróf dobozi kastélyában őrzött 7 és 8, sőt 10-es agancsai is mutatják. Néhai Wenckheim Rezső gróf idejében híresek voltak a békési őzagancsok s mint a tavalyi agancskiállítás mutatta, még ma is a legkitünőbbek közé tartoznak. Láttunk ott a díjat nem nyertek között is olyanokat, a melyek méltó elragadtatást keltettek pompás rózsákkal és gyöngyös ágaikkal s úgy néztek ki, mintha az Ural-hegység rengetegeiből kerültek volna elő. E sorok írójának birtokában is volt gyönyörű nyolczas, mely a rendes hatos koronán kívül két előreálló szemágot viselt a rózsza felett és az egész koronát remekgyöngyök fedték.

Hatosnál többágú őzagancsot lehet produkálni és pedig első sorban célutadatos tenyésztéssel. Nem akarom az olvasót a tenyésztésnek már annyiszor tárgyalt módjával untatni, melylyel az egészséges fejlődés mellett nemcsak a törzs fenntartását, hanem fejlesztését, nemesítését is célozzuk. Úgyszintén fontos a megfelelő táplálékról való gondoskodás, a vad nyugalmanak és békéjének biztosítása és a nemek arányának helyes szabályozása. Elsőrendű őzállomány nevelésénél az egyedek kifejlődését lehetővé kell tenni, a mit a legnagyobb vadászerény gyakorlásával, a türelemmel lehet elérni. Esetleg hosszú esztendőkre kell magunkat az őzvadászati élvezetétől távoltartanunk. Az ilyen türelem

mindenesetre meg fogja hozni gyümölcsét, ha a többi körülmény is kedvező volt és kitünő egyedek felnövését fogja eredményezni, tehát szép trofeákon kívül elismerést és bámulatot.

A kereszttezést részben jónak, részben károsnak tartják. A friss vér azonban mindenestre csak jót tehet és ha a keresztkezés nemes fajjal történik, az eredmény gyakran csodálatos. Ilyen keresztkezésből származó agancsot láttunk már, ezek valósággal megbabonázták, lebilincseltek a nézőt hatalmas voltukkal, gyönyörű fejlődésükkel. De láttunk keresztkezésből eredő különlegességeket is, mint pl. olyat, melynél az agancs dámlapát módjára ellaposodott. Elég gyakran fordul elő a szemág jelenléte — ezekből fejlődnek azután a nyolczasok. Láttunk oly agancsot is, a mely a rózsából mindjárt kétfelé indult és fent mind a négy ág kibontotta a három ágat, tehát tizenkettes volt. Sajnos, ez az agancs még fejlődésben volt, a mikor avatatlan kéz leterítette.

A szép fejlődésű trofea legnagyobb veszedelemre a könnyelmű vadász, a ki nem nézi, hogy mit lő, hanem megelégszik azzal, ha a sűrűben valamit mozogni lát. Ilyenkor ha szerencséje van, bakot lő, ha nincs — akkor is azt lövi, még ha korona helyett az őt megillető jól kifejlett füleket látja maga előtt.

A keresztkezés mellett nagyon fontos a táplálék és a víz alkalmas volta. Az őznél is az egyedek szép kifejlődését és a baknál szép korona felrakását, a foszfort, meszet, fehérjét és keményítőt tartalmazó eleség bősége okozza. Ehhez természetesen még a zord tél elleni védelem és megfelelő etetés és itatásról való gondoskodás szükséges.

A legmegfelelőbb gondoskodás mellett is előfordulnak korcsegyedek, a minek gyakran a véletlen, külső mechanikai behatás vagy betegség az okozója. Láttunk oly eseteket, a mikor a két rózsza összenőtt és az egész hom-

lokot gyöngyök borították. Más alkalommal bőr fedte az egész koronát. Sokszor külső behatások deformálják az agancsot, mely különben érdekes különlegességeket mutat. Nem ritkán a két ág felső vége nő össze úgy, hogy az agancs megfordított nagy u betű « Π » alakját mutatja. A deformálás egy másik példáját képezte az az agancs, melynél az agancsszár egyetlen elnyújtott rózsából állott, mely a két fül között hátranyúlva, keresztalakot képezvén oszlott hármassá.

Soraim végeztével még arra kívánom a vadászokat kérni, hogy ezirányú megfigyeléseiket közöljék, még ha ellenkező véleményen is vannak, mert minden megfigyelés fontos épen e téren, hiszen a vad és a vadászata az, a mit nem lehet sablonos formákhoz kötni.

Szlávik Nándor.

Vadászati tilalmak. Január 15-ével lejár az őzbak, február elsejével a fácán, túzok és nyulra való vadászat ideje; kezdődik az általános vadásztilalom, a pihenés ideje, a mikor a vadászat tárgyát képező állatok egyikére sem szabad, úgyszintén egyáltalában nem szabad hajtókatyával vadászni.

Vadászok és gyűjtők figyelmébe! A «*Hazai Zoologiai Laboratorium*», a legmelegebb hónapok kivételével, egész éven át, a legjobb árak mellett vesz preparálásra alkalmas, frissen lőtt emlősöket és madarakat. A gyűjtésre és küldésre vonatkozólag felvilágosítással szívesen szolgál az intézet vezetősége. (Budapest, VII., Damjanich-utca 36.)

Előfizetési felhívás az «Állatvilág» 1910. évi III. évfolyamára. Kérjük olvasóinkat, hogy az új esztendő bekezdésével folyóiratunk előfizetését mielőbb újítsák meg, hogy a szétküldésben fennakadás ne legyen. Az előfizetési díj (10 korona), mint eddig is, «*Az Állatvilág*» kiadóhivatala címére (Budapest, VII., Damjanich-u. 36.) küldendő. Telefon 17—32.

A lap szellemi részét illető küldemények egyenesen a szerkesztőhöz (Csiki Ernő Budapest, VIII., Magyar Nemzeti Múzeum) intézendők.

